

али, свързани с тях. От някои косвени сведения се вижда, че от най-стари времена Карнобатската планина приютява многобройни хайдушки чети... Гъстите гори дават сигурно убежище на българските хайдутини, а местното население им съдейства и помага".²

През Карнобатския край минават с четите си Панайот Хитов и Хаджи Димитър. Запазените предания разказват, че карнобатлии са снабдявали четата на Хаджи Димитър с храна и куршуми.³ За преминаването си през Карнобатско Панайот Хитов разказва в спомените си.

Поради недостатъчните сведения за хайдушкото движение и въобще за революционните борби в Карнобатския край особено ценна е информацията, която извличаме от спомените на Панайот Хитов, издадени под заглавията: "Моего пътуване по Стара планина и животописание на някои български стари и нови войводи", "Как станах хайдутин. Фамилиарни забележки", "Спомени от хайдутството" и от спомените, публикувани през 1878 г. в унгарската преса.

За пръв път Панайот Хитов е в Карнобатско през 1859 г., когато е в състава на малка чета под ръководството на Георги Трънкин. "Тогава ний заминахме към Карнобат, а след като се завърнахме там, близо Сливен, научихме се, че нашият Георги разпуснал момчетата и останал само с един..."⁴

През 1860 г., когато в сражение на вече по-голямата хайдушка чета е убит Георги Трънкин и Панайот Хитов е избран от другарите си за войвода, той отново действа в Карнобатско. С него вече е и Хаджи Димитър. "След нареждането на дружината аз ги поведох към Шуменско и дойдохме до Челаковашко..."⁵ Минахме Камчията близо Босилково и излязохме до турското село Ениково⁶. Седяхме през деня близо до селото, на една могила, в шумата."⁷ В това село четата под ръководството на войводата Панайот Хитов провежда акция за снабдяване с храна. Неколцината български смелчаци успяват да се справят с всички мъже от селото и да си осигурят хляб и пари. "Виждаше се оттам цялото село /около 50 къщи/. А хляб нямаме. Направихме един план... Ний се промъкнахме до джамията... Влязоха 5 души от нас вътре, а другите вардят на вратата. Извардиха турците /27 души бяха всичките/. Изкарахме ги от селото и никой не можа да ни усети."⁸

Панайот Хитов с четата си минава отново из Карнобатско през зимата на 1862 г., за да прикрие следите ѝ. "Потерите се пуснаха от Върбишкия балкан, а ние стояхме спокойно в Стидовския балкан, дорде поутихна работата. Слязохме близо до село Каябаш,⁹ при Каябашкото блато, под високата могила откъм север."¹⁰ След предателство тук четата попада на засада. Води бой с турска потеря, в която са включени и българи от селото. Въпреки че Панайот Хитов и другарите му изживяват тежки моменти, в спомените си той не пропуска да обясни защо българите са привлечени в преследването, оценява техните качества - "защото каябашци са прочути ловджии, добри нишанлии".

През 1862 г. войводата преминава с четата си и през Карнобат и тук получават храна от свои приятели.¹¹

През следващата, 1863 г. четата на Хитов е в непрекъснато движение, прес-